



## 9. HAFTA

TBT182

### TEMEL BİLGİSAYAR BİLİMLERİ

Yrd. Doç. Dr. Şafak BAYIR

[safakbayir@karabuk.edu.tr](mailto:safakbayir@karabuk.edu.tr)

**KBÜ-UZEM**

Karabük Üniversitesi

Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

## 9. Haftanın Konuları (İçerik)

### Audacity

Audacity, kullanımı kolay bir ses düzenleme ve ses kayıt yazılımıdır. Çoklu platform destekli olup yaygın bir kullanıma sahiptir.

Audacity'nin öntanımlı dosya biçimi AUP olup, üzerinde çalışılan ses kaydını tüm katmanları ve efektleriyle saklama özelliğine sahip bir çalışma biçimidir.

### Yetenek ve özellikleri

- Ses dosyaları üzerinde kes, yapıştır, birleştir gibi düzenleme işlemleri yapılabilme
- Ogg Vorbis, MP3, WAV dosya biçimleri desteği
- Kasetlerdeki ses kayıtlarını sayısal kayıtlara ya da CD'lere dönüştürebilme
- Mikrofondan ve diğer kaynaklardan canlı ses kaydı yapabilme
- Yapılan işlemleri sınırsız sayıda geriye ve ileriye alabilme
- Ses dosyaları üzerinde çok çeşitli etkiler (efekt) gerçekleştirebilirsiniz.

Bunlardan birkaçı;

- Arka plandaki cızırtı, parazit ve gürültüleri kaldırabilme
- Sıkıştırıcı, Kuvvetlendirme ve Normalleştirme etkileri ile ses seviyesini düzeltebilme
- Hızı (tempo) değiştirmeden tonu değiştirebilme

- Eklenti desteği

## İpuçları

Audacity'nin araç çubukları epey esnektir. Eğer araç çubuklarında yaptığınız değişiklikleri ilk haline döndürmek isterseniz, Görünüm > Toolbars > Reset Toolbars yolunu izleyerek araç çubuklarını sıfırlayabilirsiniz.

Audacity'de bir ses dosyası çalınırken kesme/kırpma/yapıştırma vb. işlemler yapılamaz ve menülerdeki pek çok seçenek pasif hale geçer. Bu tür işlemleri yapabilmek için ses dosyasının önce Durdur düğmesiyle durdurulması gerekmektedir.

## Audacity ile temel ses düzenleme işlemleri

### Konu başlıkları

#### 1 Temel bilgiler

#### 2 Temel işlemler

##### 2.1 Ses dosyası üzerinde seçme işleminin yapılması

##### 2.2 Kesme/kırpma işlemlerinin uygulanması

#### 3 Bazı etkiler (efektler)

##### 3.1 Amplifier

##### 3.2 Bas boost

### 3.3 Equaliser

### 3.4 Gürültü kaldırma

### 3.5 Sıklığı değiştir

### 3.6 Etkileri geri alma

## Temel bilgiler

Audacity programı ile ses dosyaları üzerinde kesme, kırpma, birleştirme gibi temel düzenleme işlemleri uygularken ihtiyaç duyulabilecek bazı düğmeleri inceleyerek konuya başlayalım.

**1: Seçim Aracı:** İmleci kullanarak dosya üzerinde bir bölgeyi seçmek için başvuracağımız düğmedir.

**2: Kontrol Araç Çubuğu:** Ses dosyasını oynatma, duraklatma, durdurma gibi düğmelerin yer aldığı bölüm.

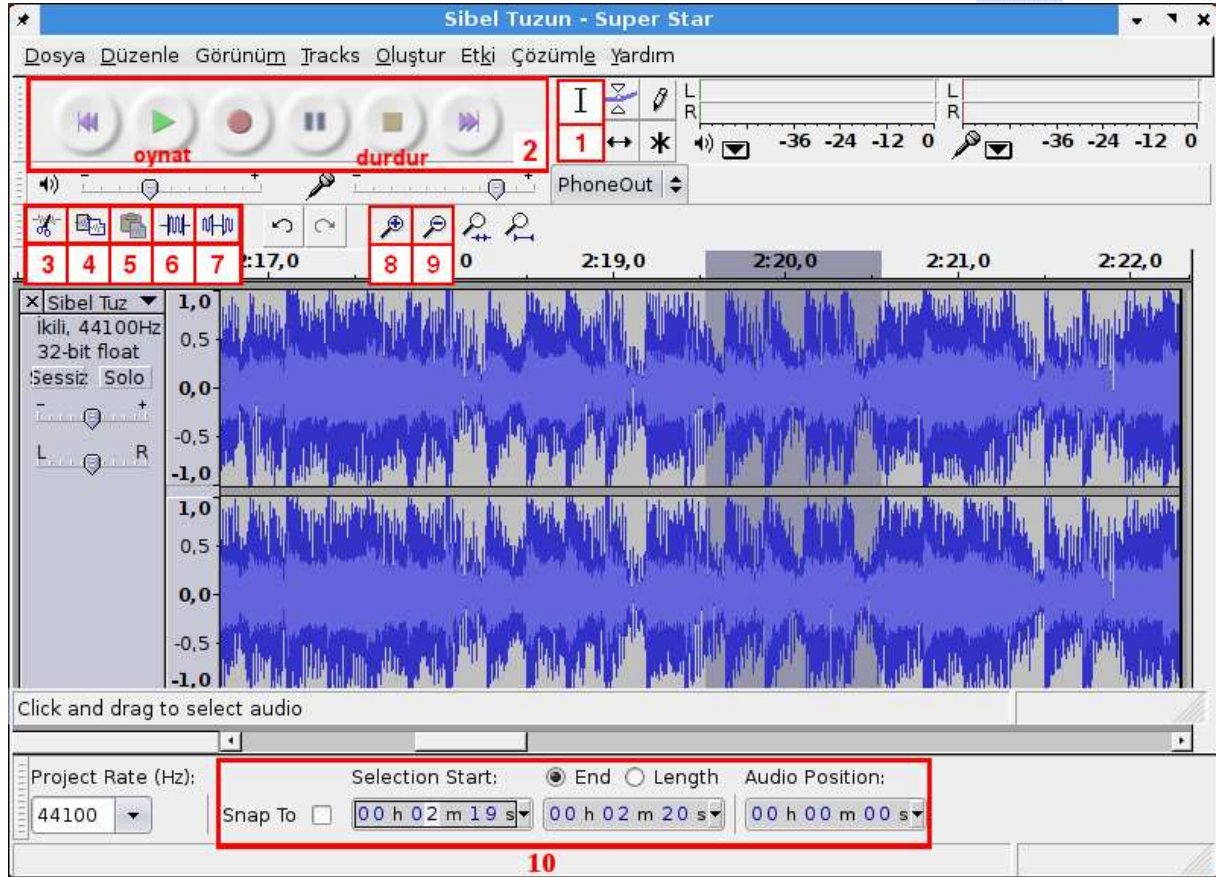
**3: Kes:** Seçtiğimiz bir bölgeyi kesmemizi sağlar (klavye kısayolu ctrl + x)

**4: Kopyala:** Seçtiğimiz bir bölgeyi kopyalamamızı sağlar (klavye kısayolu ctrl + c)

**5: Yapıştır:** Kestiğimiz ya da kopyaladığımız bir bölgeyi, imlecin bulunduğu noktaya yapıştırmamızı sağlar (klavye kısayolu ctrl + v)

**6: Kırp:** Seçtiğimiz bir bölgenin sağını ve solunu kesip atmamızı (yani kırpamamızı) sağlar.

**7: Sessizlik :** Seçtiğimiz bir bölge içindeki ses dalgalarını silip yerine düz bir çizgi koyar, yani o bölgedeki seslerin yerini sessizlik alır.



Ses dalgalarına yakınlaşma-uzaklaşma için (8) , (9) tuşlarını kullanabileceğimiz gibi, diğer pek çok programda olduğu gibi klavyeden Ctrl tuşuna basılı tutarak fare tekerleğini ileri - geri döndürme yolunu da kullanabilirsiniz. Bu sayede, kullanmakta olduğumuz özelliği-işlemi yarıda kesmeden yakınlaşma-uzaklaşma yapabilirsiniz. Bir diğer alternatif yol ise; yakınlaşma için Ctrl + 1 , uzaklaşma için Ctrl + 3 tuşlarını kullanmaktır.

(10) bölümünde soldaki iki kutucuk, seçilmiş ses bölgesinin başlangıç ve bitim anlarını, öntanımlı olarak **saat:dakika:saniye** olarak gösteren kutucuklardır. İstenirse bu kutucuklara tıklanarak seçim alanı değiştirilebilir. Yine bu kutucukların sağ kenarındaki oka tıklanarak saat:dakika:saniye biçimi değiştirilerek farklı zaman biçimleri kullanılabilir (salise, gün gibi). Sağ tarafta "Audio Position" yazan yerdeki kutucuk ise, ses dosyasının dinlenilmekte olan anını göstermektedir.

## Temel işlemler

### Ses dosyası üzerinde seçme işleminin yapılması

Nasıl ki, bir kelime işlem dosyası içinde silmek/kopyalamak ya da bir başka değişikliğe uğratmak istediğimiz bir bölümü, öncelikle imleç yardımıyla seçiyorsak, Audacity'de aynı mantıkla ses dosyalarının istediğimiz bölümlerini seçebiliriz.

Silme, kırpama veya bir başka işleme tabi tutacağımız ses bölümünün seçilmesi için çoğunlukla (1) olarak gösterdiğimiz seçim aracı düğmesi kullanılmaktadır. Seçmek istediğimiz ses bölümünün başlangıç ve bitim noktalarının nerede olduğu tespit etmek için (2) bölümünde yer alan **Oynat** düğmesini kullanarak ses dosyasını dinleriz. Dinlemekte olduğumuz bir anın, dosyanın kaçınıcı saati, dakikası ve saniyesine denk geldiğini (10) bölümünden görebiliriz. İmleci konumlandırmayı



planladığımız noktaya daha yakından görmek istersek **(8)** düğmesinden faydalanırız.

Tüm bunlardan yararlandıktan sonra, seçmek istediğimiz alanın başındaki veya sonundaki noktaya imleci yerleştiririz. İmleci diğer noktaya yerleştirirken klavyeden **Üst Karakter** (Shift) tuşuna basılı tutmamız gereklidir. Bir başka deyişle, tıklayacağımız iki noktanın arasının seçilmesi için, ikinci noktaya tıklarken klavyeden **Üst Karakter** tuşuna basılı tutmamız gereklidir. Seçilen bölge gri bir renkte belirgin bir hale gelecektir.

Seçme işlemi için **(1)** düğmesini yani fare imlecini kullanmak yerine **(10)** bölümünde yer alan ilk iki kutucuğa, seçilecek alanın başlangıç ve bitim anları yazılabilir.

### **Kesme/kırpma işlemlerinin uygulanması**

Seçtiğimiz bir alanı kesmek-silmek için **(3)** düğmesini ya da klavyeden Delete tuşunu kullanabiliriz. Seçtiğimiz alanı değilde, seçtiğimiz alan dışında kalan kısımları silmek için ise resimde **(6)** olarak gösterilen Kırpma düğmesini kullanırız.

Audacity'de herhangi bir ses dosyası çalarken, kesme, yapıştırma gibi işlemler yapılamamaktadır. Kesme, yapıştırma gibi işlemler yapabilmek için ses dosyasının mutlaka **Durdur** düğmesi ile durdurulması gerekmektedir.

## Bazı etkiler (efektler)

Audacity üzerinde pek çok etki (efekt) olmasına rağmen üçüncü parti yazılımlar sayesinde olmayan etkileri de ekleyebilirsiniz.

## Amplifier

Sesin istenilen desibel (dB) oranında kuvvetlendirmenizi sağlar. Örnek dosyanızdan belirli bir alanı seçin. Ektiden Amplifieri seçin. Burada Yükselti seçerek istediğiniz desibele ayarlayın. Seslerde çatlama olmaması için Kırpmayı etkinleştir seçmelisiniz.

## Bas boost

Basları çok düşük kayıtlarda, plaktan aktarılan kayıtlarda, seslerin baslarını ayarlamak için kullanılır. Eklenebilecek efektlerdendir.

## Equaliser

Etki > Filtre > Equaliser > Denkleştirme yoluyla uygulanır. 0 dB üzerinde çıkan çizgiyle oynayarak sesin belirli yerlerde güçlendirilip belirli yerlerde zayıflatılması sağlanabilir.

## Gürültü kaldırma



Özellikle mikronla yapılan kayıtlarda etraftaki gürültüler de işe karışır. Dış gürültüleri ortadan kaldırmak için gürültü kaldırma etkisi uygulanabilir. Gürültünün kaldırılmak istendiği bölüm seçilir. Etki > Utility > Gürültü kaldırma > Gürültü kaldırma yolu ile gürültü kaldırma penceresi açılır. Birinci adımdaki Gürültü profili al seçeneği uygulanır. Arkasından Preview ile incelenebilir. Tamam butonuna basılarak işlemin uygulanması sağlanır.

### Sıklığı değiştir

Etki > Pitch and Tempo > Sıklığı Değiştir yoluyla bulunur. Seçilen bölgenin tonunu var olan bir tondan daha aşağıya ya da yukarıya uygulanabilir.

### Etkileri geri alma

Etileri uyguladıktan sonra geri almak için Ctrl + Z tuşları kullanılabilir.

### Referanslar

Audacity. Pazar, 19 Şubat 2012 03:43:08 +0200 Tarihinde <http://tr.pardus-wiki.org/Audacity> Web Adresinden Alınmıştır.

Audacity ile temel ses düzenleme işlemleri. Pazar, 19 Şubat 2012 19:30:38

+0200 Tarihinde <http://tr.pardus->

[wiki.org/NASIL:Audacity ile temel ses d%C3%BCzenleme i%C5%9Flemleri](http://tr.pardus-wiki.org/NASIL:Audacity_ile_temel_ses_d%C3%BCzenleme_i%C5%9Flemleri) Web Adresinden Alınmıştır.